

חג המולד וראש השנה האזרחית החדשה – איגרת מידע לעובדים בארגוני בריאות

ערב חג המולד נחוג ב-24 בדצמבר והחג עצמו ב-25 - 26 לחודש ברוב העדות הנוצריות המערביות (קתולים ופרוטסטנטים). לעומתן, רוב הכנסיות המזרחיות (אורתודוקסים למשל) מציינות את התאריך לפי הלוח היוליאני ב-6 בינואר (ערב החג) וב-7 - 8 בינואר (החג עצמו). בחלק מהערים שבהן חיות מספר עדות נוצריות, הוחלט על "איחוד החגים", במועד של העדות הנוצריות המערביות. ערב ראש השנה האזרחית (לקתולים ולפרוטסטנטים) מצוין ב-31 בדצמבר וראש השנה האזרחית ב-1 בינואר, והאורתודוקסים מציינים את המועד ב-13 - 14 בינואר בהתאמה. כיום רבים מבני העדות המזרחיות בישראל מציינים את המועדים על פי מועדי העדות המערביות. מומלץ לברר עם העובדים לגבי מועדי החג לפיהם הם נוהגים.

רקע כללי

תקופת חג המולד ותחילת השנה האזרחית מהווה תקופה חשובה מאוד לנוצרים בעולם כולו ולנוצרים בישראל בפרט. על פי הברית החדשה, מציין חג המולד את הולדתו של ישוע למרים בבית לחם. הנוצרים מאמינים כי לידתו של ישוע מהווה הגשמה של הנבואה על בואו של המשיח, אשר יגאל את העולם מחטאיו ויגשר על הפער שבין האל ובין בני האדם. עבור נוצרים רבים בעולם ובישראל, זהו חג משפחתי של שמחה ואור, המלווה בביקורים הדדיים, מתנות ואוכל מיוחד. מרבית הקהילות משמרות מסורות וטקסים קהילתיים ומשפחתיים אחד מהסמלים הללו הוא עץ ירוק-עד, מקושט באורות ובנרות וכוכב בראשו המסמל את הכוכב שהורה לשלושת החכמים את הדרך למקום הלידה של ישוע. האור הינו מאפיין משותף לחגי אמצע-החורף בדתות ובתרבויות השונות. את החג מלווה גם דמותו הפופולרית של סנטה קלאוס המבוססת על הבישוף ניקולאס הקדוש מהמאה הרביעית, שמעניק מתנות לילדים.

1 בינואר נקבע כתחילת השנה האזרחית עוד בימי יוליוס הקיסר, במאה הראשונה לפנה"ס. ערב השנה החדשה נחוג ברחבי העולם גם ללא קשר לחג המולד הנוצרי, וכך גם בישראל מציינים את ראש השנה האזרחית. תאריך זה מצוין כבר מימי הרומים את תחילתה של שנת הפעילות הכלכלית והאדמיניסטרטיבית.

מידע שימושי לצוות ועצות להתנהלות בתקופה זו:

- **סדר היום:** בערב חג המולד נהוג לערוך ארוחה משפחתית ולאחר מכן ללכת לכנסייה ולהשתתף במיסת חג המולד.
- **הסעדה:** מומלץ לארגון לציין את החג למטופלים והמטפלים החוגגים אותו, באמצעות ארוחה חגיגת בערב החג או ארוחת צהריים בחג עצמו. גם חלוקה של מתנות קטנות תתקבל בהערכה.
- **טיפולים:** אין מניעה לקבל טיפולים רפואיים, אך במקרים מסוימים במידה שניתן לעשות את הטיפול במועד אחר, יתכן שיהיו מטופלים שיבקשו לשנות את המועד מסיבות שונות.
- **פעילויות מקצועיות:** בשל החג, מומלץ להימנע מעריכת סדנאות והכשרות במועד זה. מקובל כי יום העבודה בערבי החג מסתיים לפחות 3 שעות לפני כניסת החג.
- **פעילויות לילדים:** מומלץ לארגון לארגן פעילויות שמשקפות את אוירת החג עבור ילדים המטופלים בארגון. לדוגמה, איש צוות שמגיע מחופש לסנטה קלאוס ומחלק מתנות לילדים ועוד.
- **סימני החג:** מומלץ לארגון להציב ברחבי ארגוני הבריאות סממנים שיצינו את החג כגון – ברכות לשנה החדשה, קישוטים ועוד.

תודה לאלו שיעצו בהכנת האיגרת, בהם גב' חנה בנדקובסקי ממרכז ירושלים ליחסי יהודים ונוצרים, וכן צוות המרכז הבין-תרבותי לירושלים: ד"ר חגי אגמון-שניר, ד"ר רחלי אשוול ואורנה שני.

אגרות מידע נוספות לגבי חגים ומועדים בארגוני בריאות ניתן למצוא [בדף הפרסומים של המרכז הבין-תרבותי לירושלים](http://jicc.org.il/heb) (<http://jicc.org.il/heb>)